

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Mesec prostora 2022
Oddelek za geografijo FF UL
19. 10. 2022

KONFLIKTI NA PODEŽELJU

Spodbujajo iskanje rešitev in razvoj

Konflikti na podeželju: izkušnje razreševanja iz prakse

- 11.00 – 11.15** Peter Zajc (RRA Koroška, regionalna razvojna agencija za Koroško regijo, d. o. o.): Čigavo je Pohorje? Problematika voženj z motornimi vozili v naravnem okolju.
- 11.20 - 11.35** dr. Maruša Goluža (Geografski inštitu Antona Melika ZRC SAZU): Regionalni razvoj kot argument za načrtovanje državne prometne infrastrukture: vzroki za konflikte na primeru severnega dela tretje razvojne osi.
- 11.40 – 11.55** mag. Darijan Krpan (Ustanova fundacija BiT Planota, so.p.): Razvoj skupnosti z gradnjo partnerstev.
- 12.00 – 12.15** Nela Halilović (IPoP - Inštitut za politike prostora): Konflikti - ne glejte stran! Participacija kot orodje za zmanjševanje konfliktov.
- 12.20 - 12.35** dr. Damijan Denac (Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije): Kmetijstvo – za ali proti naravi?
- 12.40 - 12.55** Eva Šabec Korbar (Občina Pivka, Krajinski park Pivška presihajoča jezera): Vključevanje kmetovalcev v naravovarstvene ukrepe.
- 13.00 - 13.30** Razprava
(moderira dr. Simon Kušar)
- 13.30 - 15.00** odmor

Mesec prostora 2022
Oddelek za geografijo FF UL
19. 10. 2022

Partnership for
nature and people

Konflikti na podeželju Kmetijstvo vs narava (biodiverziteteta)?

Damijan Denac, DOPPS

Rockström, J., W. Steffen, K. Noone, Å. Persson, F. S. Chapin, III, E. Lambin, T. M. Lenton, M. Scheffer, C. Folke, H. Schellnhuber, B. Nykvist, C. A. De Wit, T. Hughes, S. van der Leeuw, H. Rodhe, S. Sörlin, P. K. Snyder, R. Costanza, U. Svedin, M. Falkenmark, L. Karlberg, R. W. Corell, V. J. Fabry, J. Hansen, B. Walker, D. Liverman, K. Richardson, P. Crutzen, and J. Foley. 2009. **Planetary boundaries:exploring the safe operating space for humanity.** *Ecology and Society* **14**(2): 32. [online] URL: <http://www.ecologyandsociety.org/vol14/iss2/art32/>

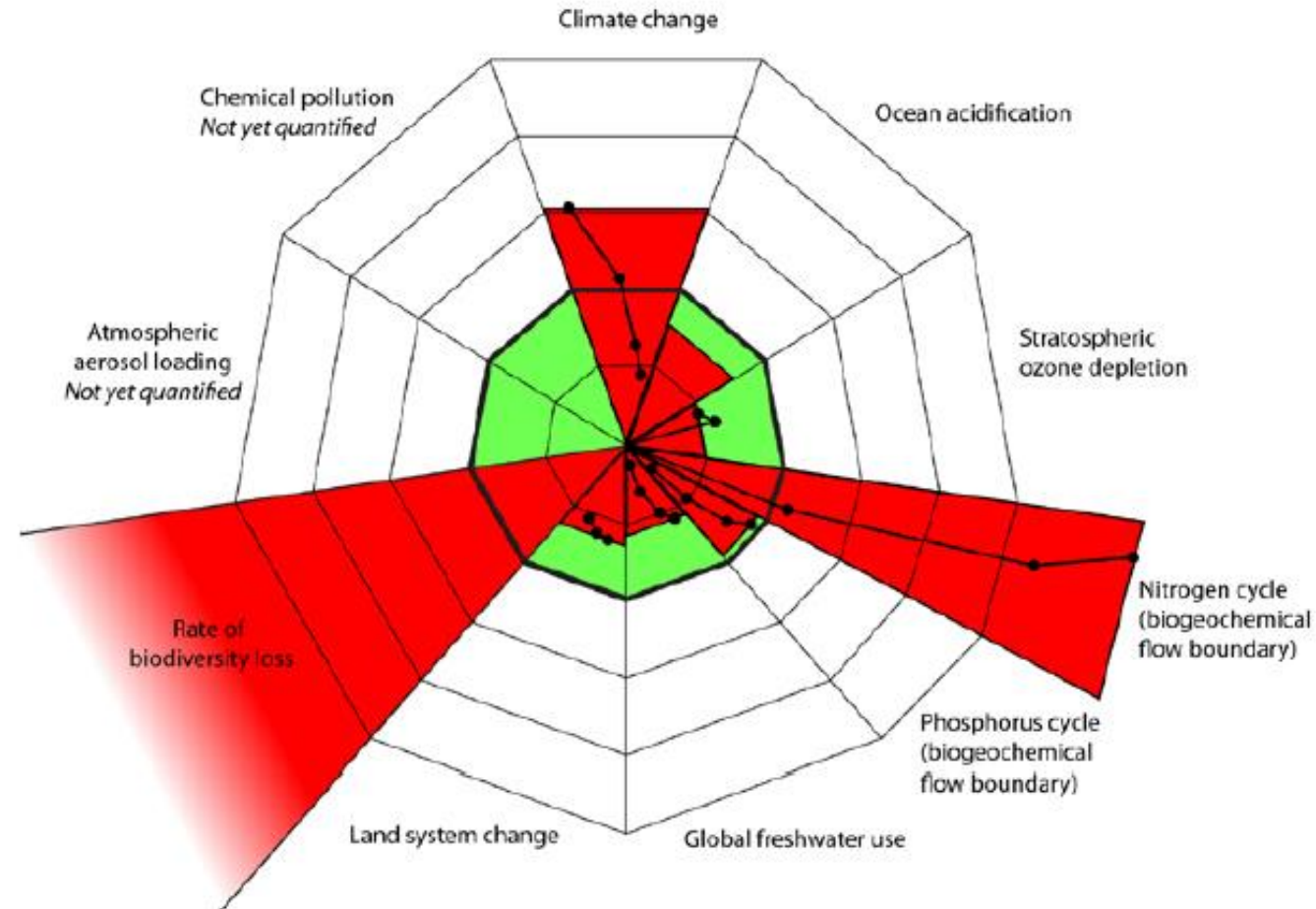

Figure 4.2 Distribution of level 1 pressure categories among habitats and species

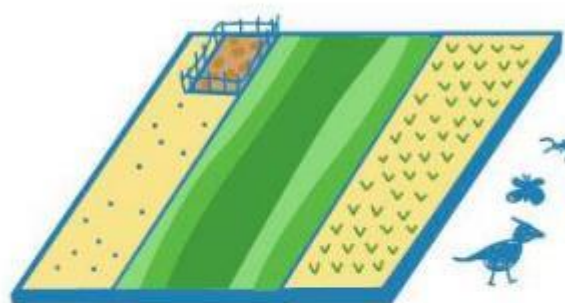
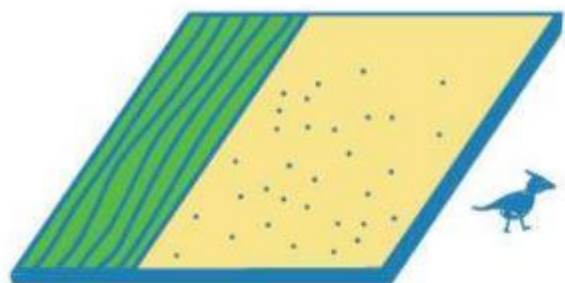
% of pressures per habitat or species group

0 10 20 30 40 50 60

Note: The size of the squares and their shade reflect the percentage of pressures for each group: bigger darker squares indicate higher percentages.

Source: Article 12 and Article 17 Member States' reports and assessments.

<https://www.eea.europa.eu/publications/state-of-nature-in-the-eu-2020>

The Four Pests Campaign 除四害

- Kitajska 1958 - 1962. Škodljivci: podgane, muhe, komarji, vrabci (poljski vrabec)
- Ptice jedo semena in sadje in povzročajo škodo, poleg tega so ptice „čislane živali“ kapitalizma

The Four Pests Campaign

- 2 milijardi pobitih poljskih vrabcev
- Izjemno ekološko neravnovesje (vrabci so poleti jedli v glavnem kobilice, njihova populacija se je povečala in požrle so praktično ves pridelek)
- Že leta 1960 dramatično manjši pridelek riža
- Strahovita lakota, 15-45 milijonov mrtvih zaradi stradanja
- Kitajski ornitolog prof. Tso-hsin Cheng pojasni ekološki pomen poljskih vrabcev, vrabca izvzamejo iz „kampanje“
- Kitajska vlada uvozi 250.000 vrabcev iz Rusije za obnovo populacije
- Problem rešen
- https://www.youtube.com/watch?v=LjRZIW_hRIM

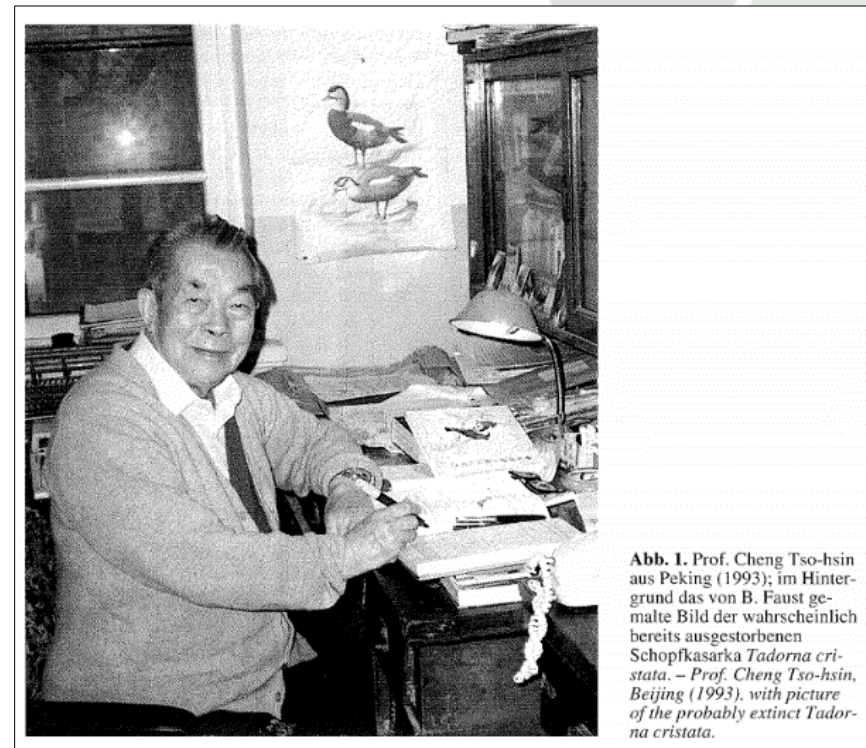
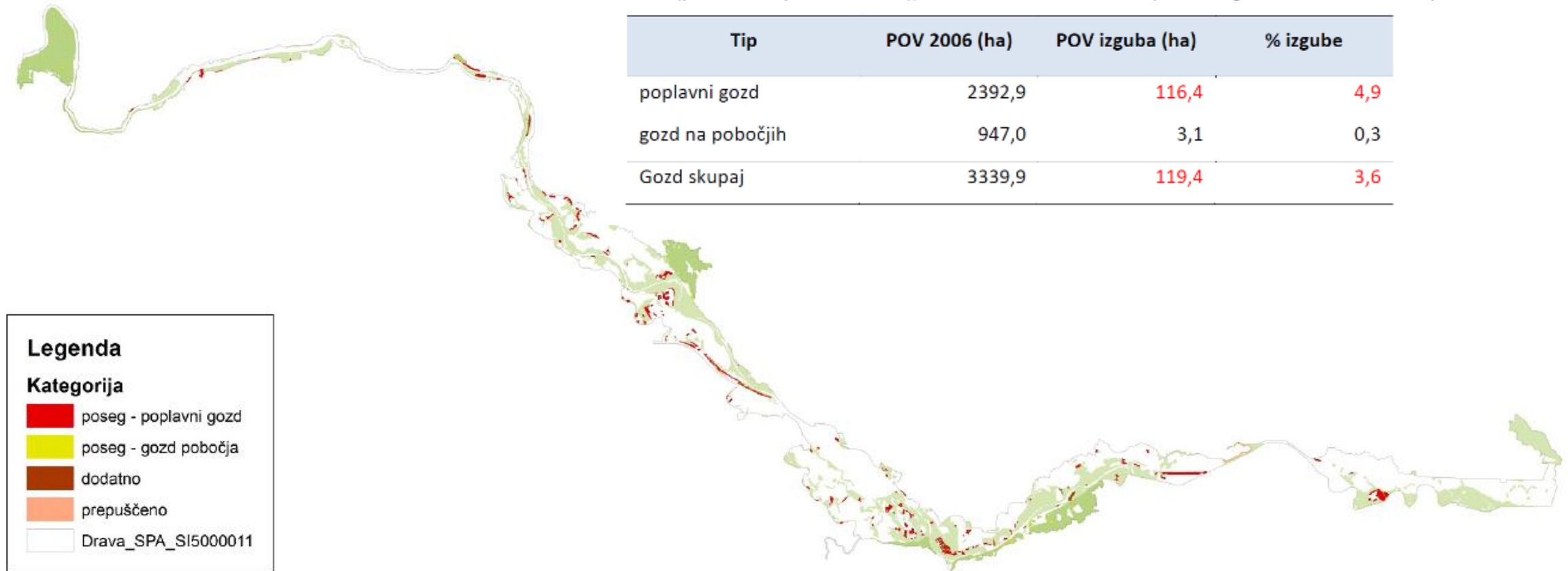

Abb. 1. Prof. Cheng Tso-hsin aus Peking (1993); im Hintergrund das von B. Faust gemalte Bild der wahrscheinlich bereits ausgestorbenen Schopfkasarka *Tadorna cristata*. – Prof. Cheng Tso-hsin, Beijing (1993), with picture of the probably extinct *Tadorna cristata*.

Nowak, E. (2002): Erinnerungen an Ornithologen, die ich kannte (4. Teil). - Der Ornithologische Beobachter. 99: 49–70.

Tabela 10: Rezultati analize izgube površin z gozdom na območju POV Drava. POV 2006 – skupna površina gozda na POV v grafičnih podatkih RABA (shape) 2009; POV izguba – skupna površina gozda na POV, uničenega po letu 2006 (podroben opis v metodah); % POV – odstotek celotne površine gozda na POV uničene po letu 2006.

Tip	POV 2006 (ha)	POV izguba (ha)	% izgube
poplavni gozd	2392,9	116,4	4,9
gozd na pobočjih	947,0	3,1	0,3
Gozd skupaj	3339,9	119,4	3,6

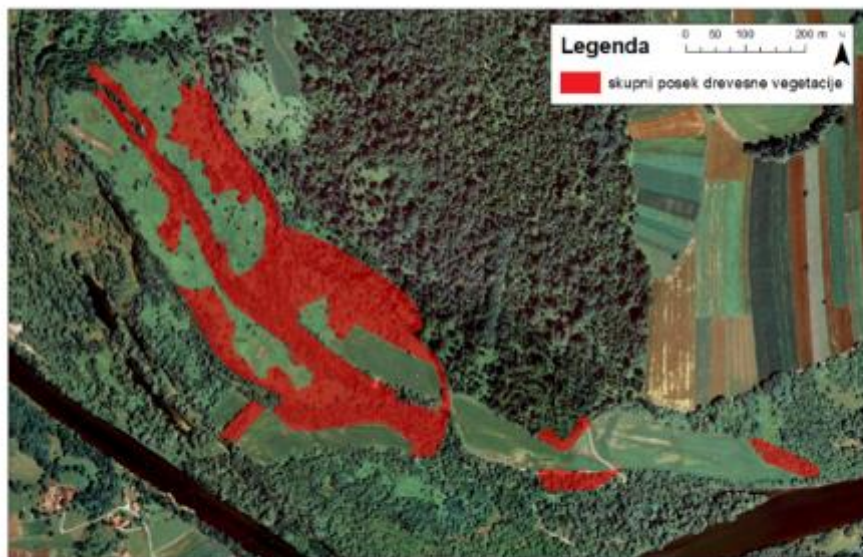

Božič L., Höfferle P. (2022): Študija vpliva na ptice zaradi izgradnje povezovalne ceste med MMP Zavrč in hitro cesto Hajdina–Ormož. Poročilo. DOPPS - BirdLife Slovenija, Ljubljana. Naročniki: Mestna občina Ptuj, Občina Markovci, Občina Gorišnica in Občina Zavrč.

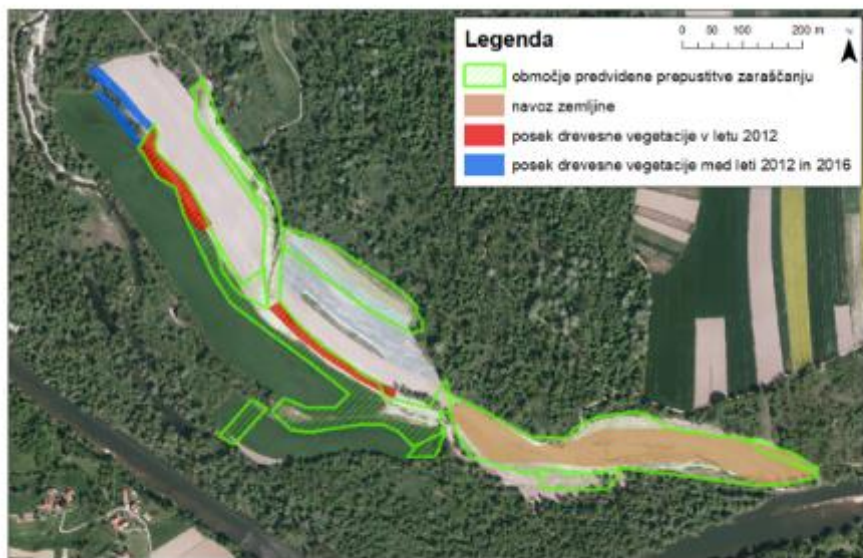
Slika 10: Karta površin z gozdom na območju POV Drava, ki so bile zaradi različnih posegov izgubljene po letu 2006. Podrobna razlaga posameznih kategorij je v poglavju o metodah. Z zeleno so prikazane obstoječe gozdne površine na POV (temno zeleno – gozd na pobočjih, svetlo zeleno – poplavni gozd).

INŠPEKCIJA ZA OKOLJE IN NARAVO – kje je in kaj dela?

- **Prijava nadaljevanja kršenja določil Zakona o ohranjanju narave, Zakona o varstvu okolja zaradi izvedenih posegov na območju zemljišč s parc. št. 1009/4, 1009/17, 1009/19, 1009/18, 1009/3, 1010/10, 1010/13, vse k.o. Bukovci, občina Markovci**
- Skupna površina med leti 2006 in 2016 izvedenih posegov (odstranitev lesne vegetacije, zasipavanje depresij in rečnih rokavov, vzpostavitev intenzivnih njivskih površin, izgradnja poljske ceste), ki so bili na območju zemljišč s parc. št. 1009/4, 1009/17, 1009/19, 1009/18, 1009/3, 1010/10 in 1010/13 storjeni z namenom spremembe namembnosti zemljišč v kmetijske površine, znaša približno 18 ha.
- Obrazložitev:
- Območje, kjer ugotavljamo namerno in ponavljajočo kršitev po navedenih zakonih, ima naslednje naravovarstvene statuse:
- posebno ohranitveno območje Drava (POO 3000220); Uradni list RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013 - popr., 39/2013 - Odl. US, 3/2014, 21/2016, 47/18;
- posebno območje varstva Drava (POV 5000011); Uradni list RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013 - popr., 39/2013 - Odl. US, 3/2014, 21/2016, 47/18;
- zoološka in hidrološka naravna vrednota državnega pomena Drava - rečna loka 2 (id 6953); Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15);
- hidrološka in zoološka naravna vrednota državnega pomena Drava - reka 1 (id 4423); Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15);
- ekološko pomembnem območju Drava - spodnja (EŠ 41500); Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18);
- habitat zavarovanih živalskih vrst: škrlatni kukuj (*Cucujus cinnaberius*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), belovrati muhar (*Ficedula albicollis*), črna štokrlja (*Ciconia nigra*), črna žolna (*Dryocopus martius*), pivka (*Picus canus*), plašica (*Remiz pendulinus*), rjavi srakoper (*Lanius collurio*), severni kovaček (*Phylloscopus trochilus*), sršenar (*Pernis apivorus*), velika bela čaplja (*Egretta alba*), vodomec (*Alcedo atthis*), vidra (*Lutra lutra*), bober (*Castor fiber*), močvirska sklednica (*Emys orbicularis*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*), veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*); Uredba o zavarovanih prosto živčih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16).
- **Menimo, da so bili habitati vrst in habitatni tipi na območjih POO in POV Drava z nedovoljenimi posegi prizadeti do te mere, da je potrebno uničene habitate, obravnavane v tem dopisu, s sanacijskimi ukrepi povrniti v prvotno stanje.**

Skica 1: Stanje območja kršitve 2006, ko je bilo območje bistven del habitata mednarodno varovanih živalskih vrst Natura 2000 območja.

Skica 2: Stanje na DOF 2016 s prikazom kršitev s katerimi je prišlo do uničenja habitata zavarovanih in mednarodno varovanih živalskih vrst in s tem dela zaščitene območja Natura 2000 in dela naravne vrednote.

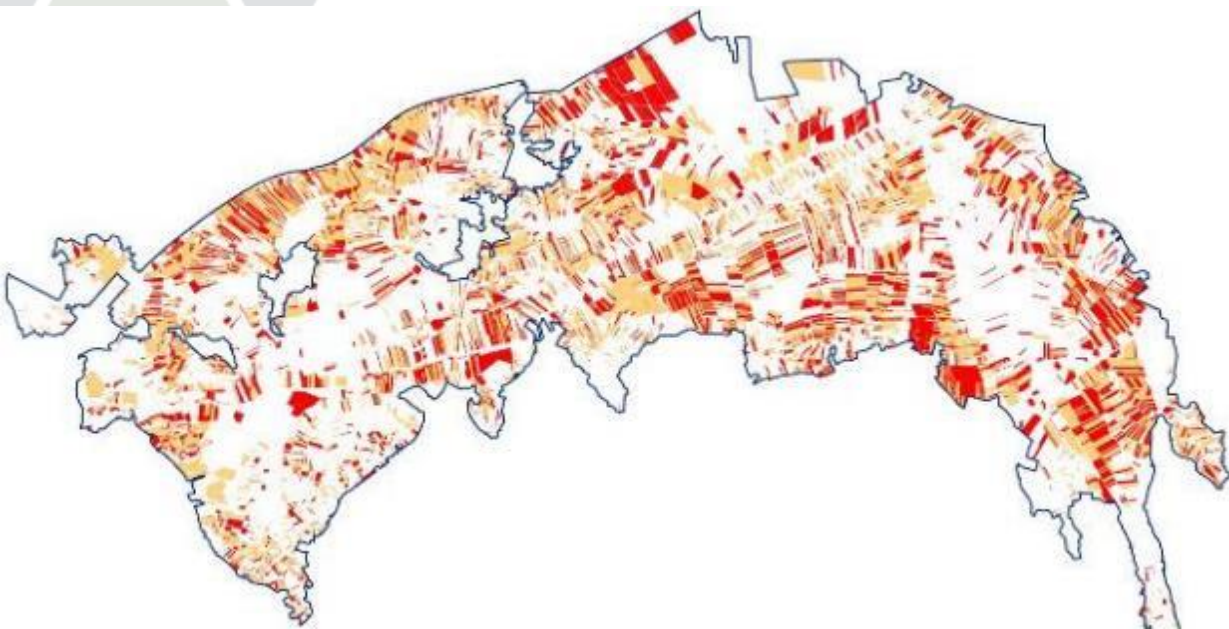

Slika 1: Intenzivno obdelovana zemljišča, pogled proti jugovzhodu, zemlj. parc. št. 1009/19.

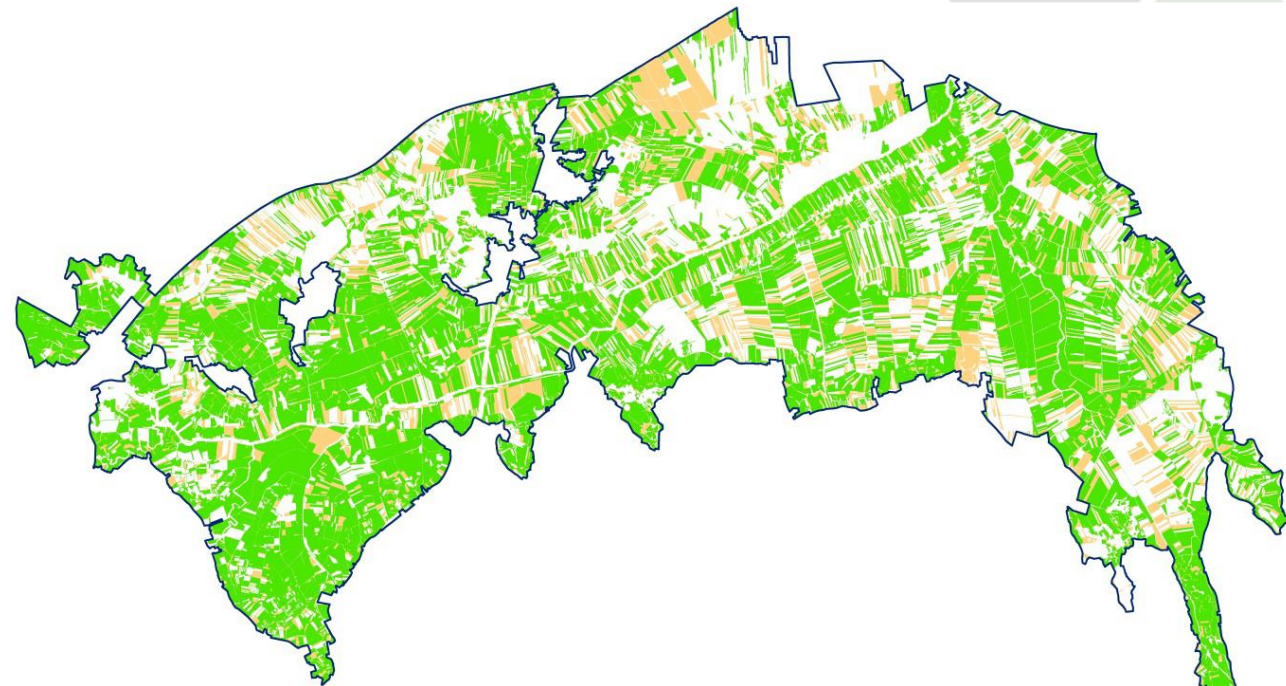

Slika 2: Intenzivno obdelovana zemljišča, pogled proti jugu, zemlj. parc. št. 1009/17.

Ljubljansko barje SPA: Grassland extent reduction

Extent of fields at SPA Ljubljansko barje: orange – fields in 1998-2000; red – fields created in the period from 2000 to 2014.

Extent of grassland at SPA Ljubljansko barje: green – grasslands in 2014; orange – grasslands lost in the period from 2000 to 2014

„Travniška prijava“

April 2014 – Travniška prijava, 31 str.

Julij 2019 – Uradni opomin RS

26.11.2019 – Odgovor RS

Table 3: Extent of fields and grassland at SPA Ljubljansko barje according to habitat types mapping in years 1998-2000 and according to Register of agricultural and forest land use from 2014.

Land use	1998-2000	2014	change %
Fields & gardens	2.619,3	3.786,7	+ 44.6 %
Grassland	6.996,6	6.084,1	– 13,0 %
Agricultural land not in use	335,7	77,7	

Foto: Alen Ploj

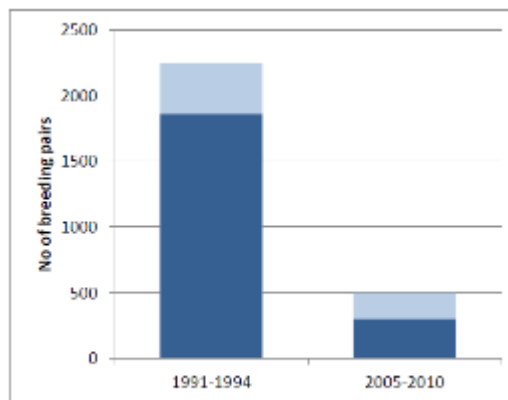

Figure 11: Decline of Whinchat population at Ljubljansko barje SPA.

Mesec prostora 2022

COMPLAINT

TO THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
CONCERNING FAILURE TO COMPLY WITH COMMUNITY LAW

Rapid decline of grassland birds in Slovenia

Summary

1. Grassland birds are declining rapidly all over Slovenia.
2. They are declining rapidly even in SPAs that are crucial for grassland bird conservation in Slovenia.
3. Key reason for this are agricultural subsidies and poorly designed agri-environmental measures that encourage farmers to plough and intensify the grassland.
4. In areas where due to conservation efforts meadows are managed in nature friendly manner, e.g. Iški Morost Nature Reserve and SPA Cerknaško jezero, populations of grassland birds are doing well.
5. The efforts of DOPPS to warn the Ministry about the devastating influence of current agricultural policy on grassland bird populations and the efforts to encourage the change of it in the benefit of grassland birds have been fruitless.
6. The destruction of bird habitats and the decline of bird populations are an infringement of the Birds Directive.

Ljubljana, 3rd April 2014

Datum prejema v DOPPS: 3.2.2020

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

Dunajska cesta 22,
1000 Ljubljana, Slovenija
T: 01 230 9330
F: 01 230 9779
op.s@go-vr.si
www.gv-vr.si

Številka: 090-10/2020/8
Datum: 30. 1. 2020

V breme projekta: _____

Podpis koordinatorja: _____

Informacijski pooblaščenec po informacijski pooblaščenki Mojci Prelesnik (v nadaljevanju: IP), izdaja na podlagi 2. člena Zakona o informacijskem pooblaščenju (Uradni list RS, št. 113/05 in 51/07 - ZUstS-A; v nadaljevanju: ZInfP), tretjega in četrtega odstavka 27. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 32/16 in 7/18; v nadaljevanju: ZDIJZ) in prvega odstavka 252. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13; v nadaljevanju: ZUP), o pritožbi DRUŠTVA ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: prosilec), z dne 6. 1. 2020, zoper odločbo Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: organ), št. 090-225/2019/15 z dne 23. 12. 2019, v zadevi dostopa do informacij javnega značaja, naslednjo

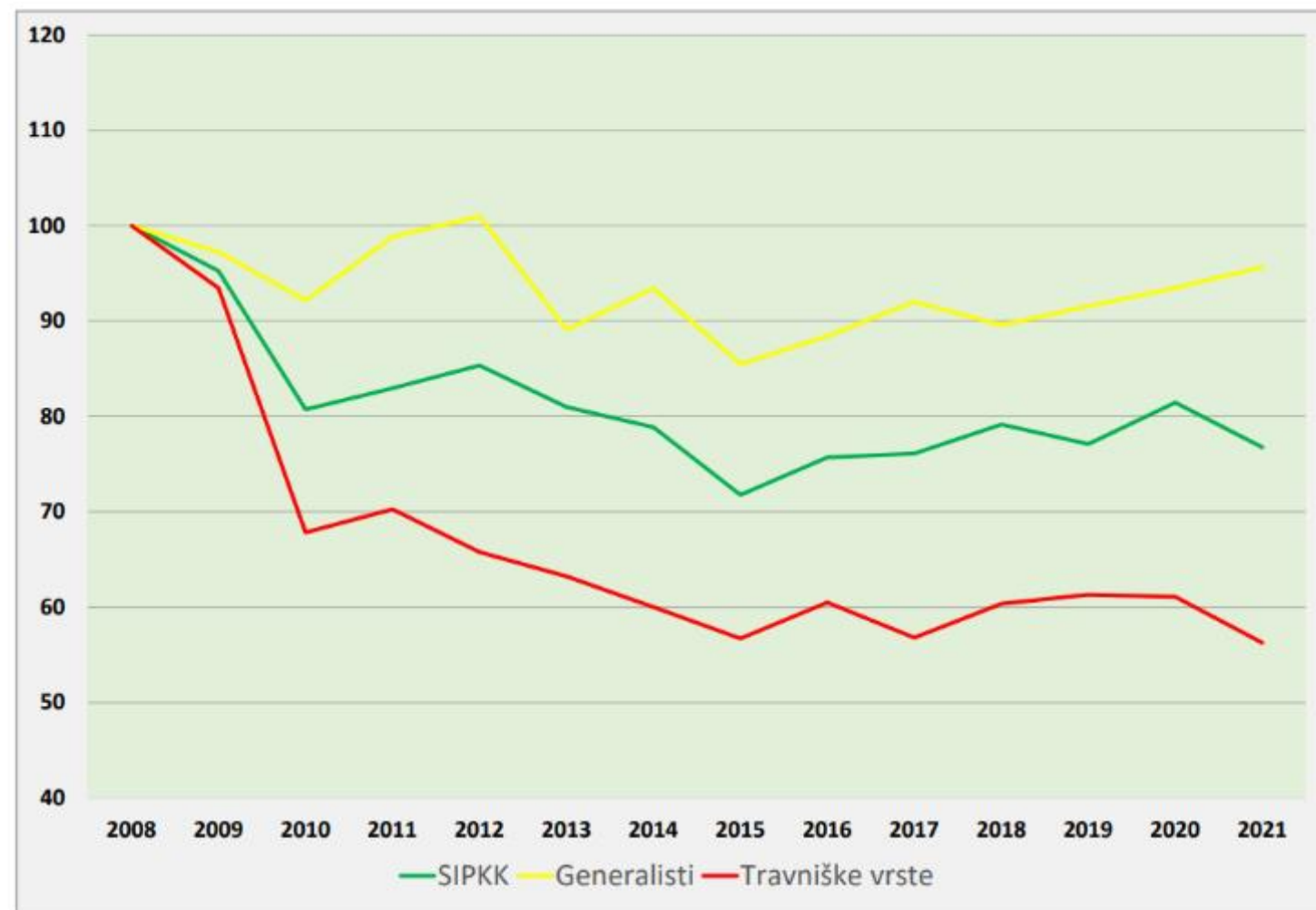
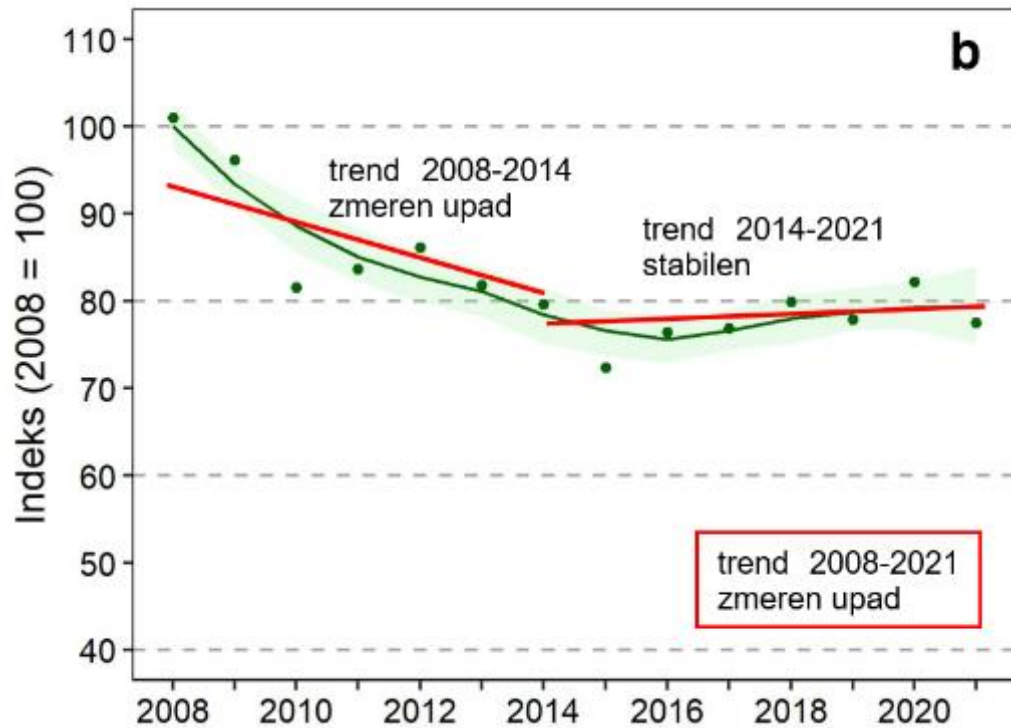
ODLOČBO:

1. Pritožbi prosilca z dne 6. 1. 2020 se ugotovi in se odločba Ministrstva za okolje in prostor, št. 090-225/2019/15 z dne 23. 12. 2019 odpravi ter se odloči:
»Organ je dolžan v roku enaintridesetih (31) dni od vročitve te odločbe posredovati prošnjo v elektronski obliki na njegov elektronski naslov odgovor Republike Slovenije na uradni opomin Evropske komisije zaradi neizpolnitve obveznosti iz prvega odstavka 4. člena, prvega in drugega odstavka 6. člena ter točke (d) prvega odstavka 12. člena Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. 5. 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, prvega in drugega odstavka 3. člena ter prvega, drugega in tretjega odstavka 4. člena Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. 11. 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (kršitev št. 2019/4058).«
2. V postopku reševanja te pritožbe niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev:

Prosimer je z zahtevo z dne 4. 10. 2019 zahteval v elektronski obliki dostop do odgovora Republike Slovenije na uradni opomin Evropske komisije (kršitev št. 2019/4058 z dne 25. 7. 2019) na temo upadanja populacij travniških ptic in barjanskega okarčka (*Coenonympha oedippus*) ter slabšanja stanja njihovih habitatov v Sloveniji.

Organ je o zahtevi odločil z odločbo št. 090-225/2019/15 z dne 23. 12. 2019 (v nadaljevanju: izpodbijana odločba), s katero je zahtevo prosilca zavnil. V utemeljitvi svoje odločitve je navedel posamezne določbe ZDIJZ, in sicer prvi odstavek 1. člena, 4. člen, 22. člen in 26. člen ter glede izjem dostopa prvi odstavek 5.a člena in 7. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Nadalje je navedel, da interes prosilke za posredovanje odgovora Republike Slovenije na uradni opomin Evropske komisije (kršitev št. 2019/4058 z dne 25. 7. 2019) na temo upadanja populacij travniških ptic in barjanskega okarčka ter slabšanja stanja njihovih habitatov v Sloveniji, ne prevlada nad škodo, ki bi jo razkritje dokumenta povzročilo. Nadalje je pojasnil, da se uradni opomin – kršitev št. 2019/4058 nanaša na neustrezno rabo členov 4 (1), 6 (1) in (2) ter 12 Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. 5. 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22. 7. 1992, str. 7; v nadaljevanju: Direktiva o habitatih) ter členov 3, 4 (1), (2) in (3) Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. 11. 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26. 1. 2010, str. 7; v nadaljevanju: Direktiva o pticah). Po pritožbah naravovarstvenih nevladnih organizacij iz Slovenije v letih 2014 in 2015 ter po predhodnih razpravah s slovenskimi organi so službe Evropske komisije pričele s preiskavo EU Pilot št. 9285/18 glede upadanja populacij travniških ptic in metulja barjanski okarček ter slabšanja stanja njihovih habitatov na območju Natura 2000 v Sloveniji. Preiskava se je nanašala na slabšanje stanja habitatov iz Priloge 1 k Direktivi o habitatih in habitatov iz Priloge II k Direktivi o pticah ter o vzneirjanju teh vrst ptic na območju Natura 2000, Ljubljansko barje, Goričko, Planinsko polje, Berginjski stol, Črna dolina pri Grosuplju, Duplica in

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
SIPKK	100,0	95,2	80,7	82,9	85,3	81,0	78,9	71,8	75,7	76,1	79,1	77,1	81,4	76,8
generalisti	100,0	97,2	92,2	98,8	101,0	89,1	93,4	85,5	88,4	92,0	89,6	91,6	93,5	95,6
travniške v.	100,0	93,5	67,8	70,3	65,8	63,2	60,0	56,7	60,5	56,8	60,4	61,3	61,1	56,3

Osupljiv rezultat popisa na območju Naravnega rezervata Iški morost

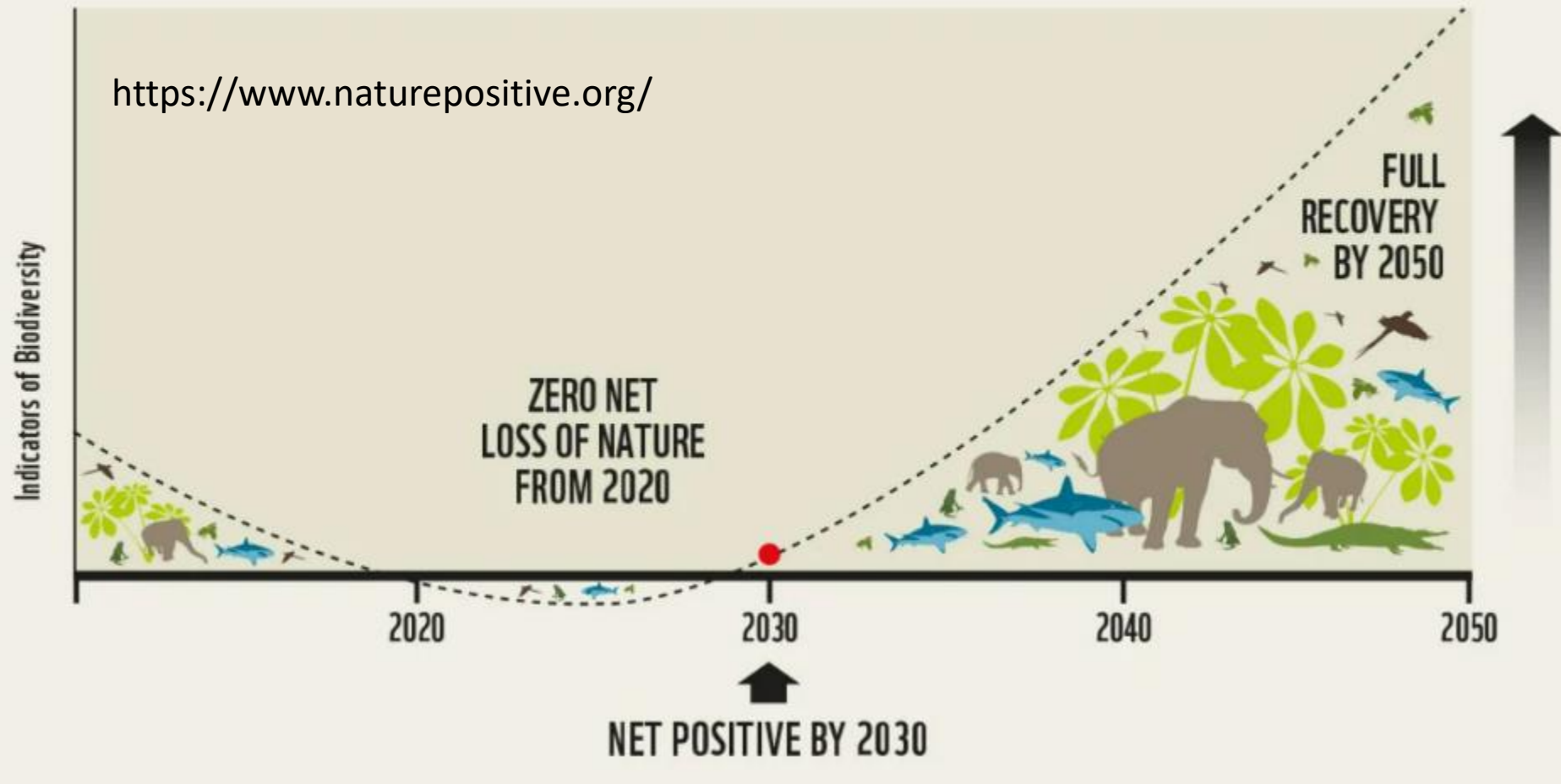
vrsta	Povprečna gnezditvena gostota na Ljubljanskem barju (parov/km ²)	Gnezditvena gostota v NRIM (parov/km ²)
divja grlica	0,6	1,6
drevesna cipa	7,5	11,1
repaljščica	7,1	27
rjava penica	9,6	22,2
močvirska trstnica	14,2	39,7
kobiličar	0,4	6,3
veliki strnad	2	7,9

Popis je razkril, da **Naravni rezervat Iški morost** predstavlja eno **najpomembnejših območij za travniške vrste ptic na Ljubljanskem barju**. Velika večina varstveno pomembnih travniških specialistov se namreč v NRIM pojavlja z gnezditvenimi gostotami, ki so nekajkrat večje od povprečnih gostot na Ljubljanskem barju.

Global Goal for Nature: Nature Positive by 2030

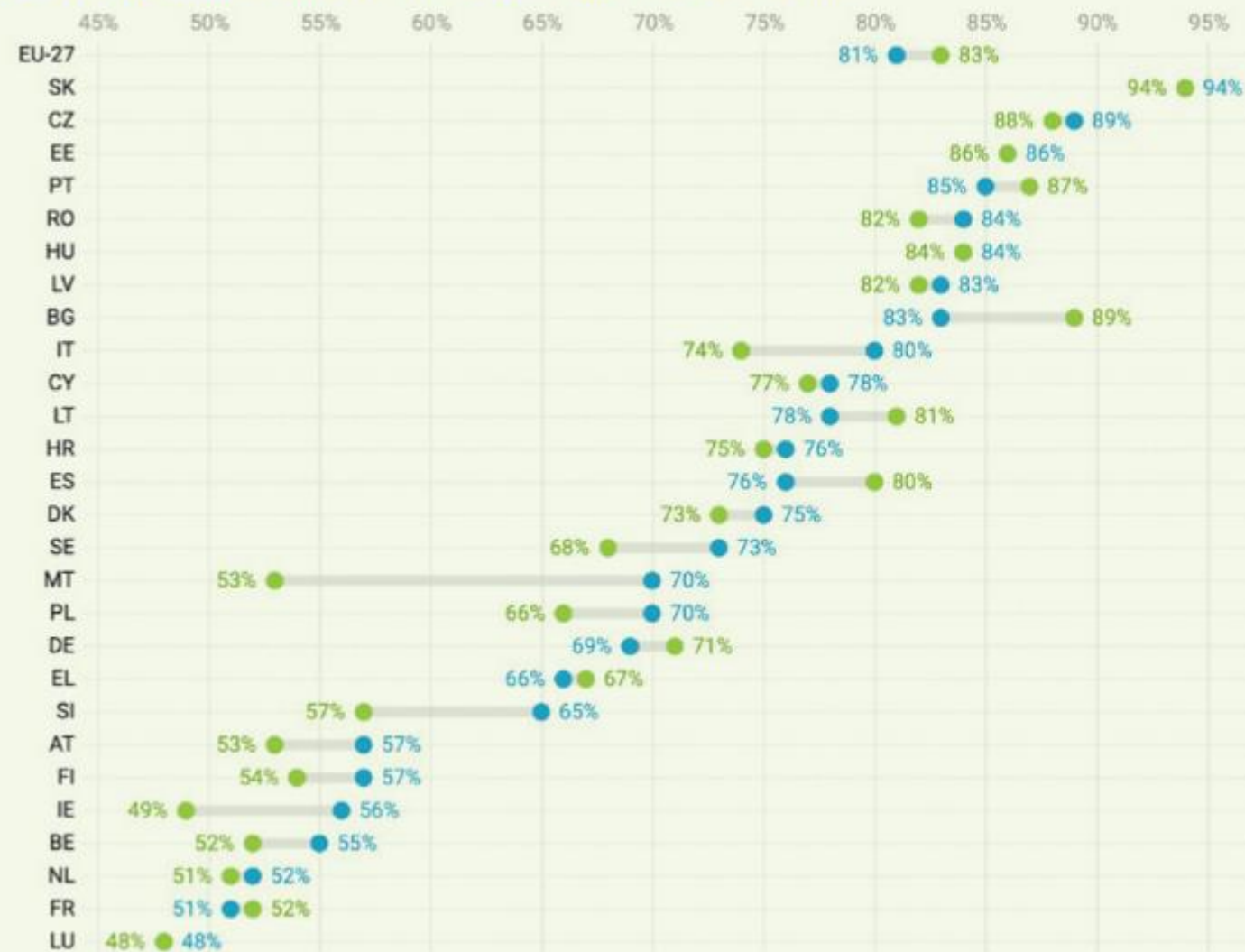
<https://www.naturepositive.org/>

Share of direct payments and land covered by 20% of beneficiaries by Member State in 2018

■ % of direct payments received by the 20% biggest beneficiaries (in amount)

■ % of agricultural area hold by the 20% biggest farmers (in size)

Distribution of income support. Currently, at least 80% of CAP payments go to less than 20% of beneficiaries. The Commission proposed that no beneficiary can receive more than EUR 100 000 per year (capping)

KARIKATURA MARKO KOČEVAR

Največji prejemniki kmetijskih subvencij

2015–2018, v evrih

Panvita, d. d. (prej: KG Rakičan, d. d.)	14.124.871
Perutnina Ptuj, d. d.	8.345.525
KG Lendava, d. d.	7.314.471
Žipo Lenart, d. o. o.	4.819.819
PP – Agro, d. o. o.	3.408.112
P & F Jeruzalem Ormož, d. o. o./Puklavec Family Wines, d. o. o.	3.128.415
Jeruzalem Ormož SAT, d. d./Jeruzalem Ormož SAT, d. o. o.	3.117.236
Go-Ko, d. o. o.	2.940.341
Evrosad, d. o. o., Krško	2.928.162
Radgonske gorice, d. d.	2.225.056

DELO: Vc: AKTIP

KARIKATURA MARKO KOČEVAR

Slovenija bi morala postati ekološka

Nagrajeni kmet Zvone Černelič Manj živinoreje, več rastlinske pridelave

LJUBLJANA – Danes zaznamujemo dan slovenske hrane. Če bi bili otroci v šolah, bi dobili tradicionalni slovenski zajtrk: kruh, maslo, med, mleko in jabolko. Zaradi šolanja na daljavo bodo namesto tega dve uri poslušali vsebine, ki poudarjajo prednosti lokalno pridelane, slovenske hrane. Ekološki in biodinamični kmet Zvone Černelič, letošnji prejemnik nagrade javnosti na natečaju evropske mreže za razvoj podeželja, ima o tem svoje mnenje.

MAJA PRIJATELJ VIDEMŠEK

Če pustimo ob strani neposrečeno kombinacijo živil za tradicionalni slovenski zajtrk – sadje se zaužije vsaj 20 minut pred obrokom –, bi morala biti slovenska hrana na krožnikih solarjev vsak dan, ne le enkrat na leto, poudarja sogovornik, ki je na natečaju Rural Inspiration Awards prejel nagrado za kmetovanje, ki izboljšuje kakovost zemlje, zmanjšuje onesnaževanje in prispeva k blaženju podnebnih sprememb.

Černelič prideluje jagode in več kot 30 vrst zelenjave na 1,5 hektara, na preostalih 33 hektarih lastniške in zakupljene zemlje (polovica v hribih) pa redi živino. Ž ženo sta majhno kmetijo z 2,5 hektara zemlje v vasi Dečno selo pri Brežicah kupila leta 1994 in na njej najprej začela pridelovati jagode. Po dveh letih je Černelič prenehal uporabljati kemična sredstva za zaščito jagod, ekološko pa kmetuje od leta 2003. Leta 2012 je ekološko prakso nadgradil z načeli biodinamike in dve leti pozneje pridobil certifikat Demeter. Na kmetiji zemljo obdelujejo po metodi brez oranja – s podrahljavanjem –, uporabljajo kolobar, mešane posevke, gnojpo z biodinamičnim kompostom domačega goveda, proti boleznim in škodljivcem pa se bojijo predvsem z zdravimi in odpornimi rastlinami, ki jih vzgojijo sami. Černelič je tudi predsednik društva Ajda Posavje, ki združuje največ biodinamičnih kmetov v Sloveniji.

Pridelava naj se prilagodi povpraševanju

Ujeti smo ga med pripravami na organizacijo ekološke tržnice v Šernici, kar je v teh časih precejšen izziv, priznava. A povpraševanje po ekološki hrani je veliko, večje, kot je kmetje lahko pridelajo.

Zvone Černelič: Če bi bil minister, bi sredstva za industrijsko živinorejo preusmeril v rastlinsko pridelavo.

- V šolah bi morali slovensko hrano jesti vsak dan.
- Konvencionalno ni enako ekološkemu.
- Obseg živinoreje je treba zmanjšati in spodbuditi rastlinsko pridelavo.

Tudi njemu na ljubljanski tržnici, kjer prodaja dvakrat na teden, vedno zmanjka ponudbe. Zakaj potem slovenski kmetje turnajo, da pridelanega ne morejo prodati ali pa da so odkupne cene nižje od njihovih lastnih stroškov? »Slovenski kmet naj prideluje takšno hrano, ki se išče,« meni Černelič. »Slovensko kmetijstvo je preveč usmerjeno v živinorejo. Obseg te bi bilo treba zmanjšati, industrijsko živinorejo pa prepovedati.«

Vzporedno pa bi bilo treba kmetje spodbuditi k preusmerjanju v zelenjadarstvo. V Sloveniji je celoletna pridelava zelenjave otežena, ker nimamo takšnih razmer kot v Italiji in Španiji, vendar bi vseeno lahko naredili bistveno več. »Če bi bil kmetijski minister, bi sredstva, ki so namenjena za industrijsko živinorejo, preusmeril v rastlinsko pridelavo, namenjeno za hrano ljudi,« predlaga Černelič. Kmetom pa svetuje, naj zmanjšajo količinsko pridelavo hrane ter povečajo njeno kakovost in dodano vrednost, zlasti s pridelavo v izdelke.

Govoriti o slovenski superhrani je zavajanje

Nacionalna promocija lokalne, slovenske hrane *Niša super hrana* je po mnenju Černeliča zavajajoča. Preveč se poudarja slovensko poreklo – ne glede na način pridelave –, premalo kakovost. Dobro je, da s kupovanjem v Sloveniji pridelane hrane finančno podpiramo slovenskega kmeta. Slovensko sadje in zelenjava sta bolj sveža, ker sta danes pobrana na kmetiji, še isti ali naslednji dan pa že v trgovini ali šoli. Tretja prednost je krajši prevoz. A govoriti, da je zaradi vsega naštetega slovenska hrana

15

oziroma največ 20 let bi potrebovali za preusmeritev slovenskega kmetijstva v ekološko

bolj zdrava od uvožene, je zavajanje, kaj šele da je to superhrana, je kritičen Černelič. Ob tem nič ne govori o dobrobiti živali, dodaja. »Večina živali živi v zaporih. Življenje živine, natrpane v hlevih, je eno samo mučenje. Govori se da je belo meso zdravo. Seveda bi bilo, če bi kokoši ali piščanec videli dnevno svetlobo. Nekatera perutninska podjetja imajo izpuste, a so ti bistveno premajhni. Naše kokoši, katerih jajca prodajam na tržnici, imajo vedno noge na travi in dovolj prostora za gibanje.«

Slovenija bi v 15, najpozneje 20 letih lahko bila oziroma bi morala postati v celoti ekološka država, meni. »Vem, da je to predrzna izjava, a nobena ideja ne živi, če ni nora. V to idejo je treba verjeti.« Uresničiti jo je preprosto. Proračun za kmetijstvo je treba preoblikovati tako, da bi nagrajeval kmetovanje, ki prispeva k ohranjanju okolja in zdravju ljudi. Ekološka hrana bi bila morda res dražja, a na ravni države bi prihranili, saj bi bili ljudje bolj zdravi in zavržlo bi se manj hrane.

Povpraševanje po ekološki hrani je veliko, pravi Zvone Černelič.

Delo, 20.11.2020